

„Regionális úri muri”: a regionalizáció folyamata Romániában (1859–2013)

Bajtalan Hunor

Babeş-Bolyai Tudományegyetem

Az elmúlt két-három évben a területi-közigazgatási átszervezés a társadalmi-politikai diskurzus talán egyik legvitatottabb, legmediatizáltabb közérdekű kérdéseivé vált, melyet csak fölerősített a volt kormánykoalíció (Szociálliberális Unió, USL) azon elszántsága, hogy 2013-at a regionalizáció, az átfogó decentralizáció évévé tegye. A tudományos közeg, noha tanulmányok, tervezetek és stratégiák egész sorát ontja magából, politikai pártok programjai épülnek az átszervezés, az úgynevezett „regionális reform” kérdésére, mégis azonban mind a mai napig alig született egy-két átfogó kutatás, mely többszemponútú megközelítése révén behatóan elemezte volna Románia regionalitásának sajátosságait, nem is beszélve egy esetleges területi-közigazgatási átszervezés problematikájáról, annak lehetséges módozatairól. A felületesség, az elhamarkodott, ad-hoc lépések közepette egyáltalán nem meglepő, hogy a 2013-ra tervezett területi-közigazgatási átszervezés kudarcba fulladt.

Jelen előadás természetesen nem adhat és nem is célja választ adni a fentebb vázolt problémákra, hanem sokkal inkább egy visszapillantó munkának tekinthető, mely sajátos téridő szemlélete révén ragadja meg a romániai regionalizáció folyamatának fontosabb állomásait a modern Románia kialakulásától egészen napjainkig (1859-2013). Ennek megfelelően az előadás a régiókérdés rövid tematizálásával indít, melyet a centralizmus-regionalizmus ellentétpár mentén szerveződő különböző területi-közigazgatási modellek kronológikus elemzése követ az államterület szervezésének első lépéseitől a jelenlegi kormánykoalíció decentralizációs törvénytervezetéig. A precedensértékkel bíró területi-közigazgatási modellek bemutatása mindenképpen új megvilágításba helyezi a jelenlegi társadalmi-politikai diskurzust, sőt a történelmi múlt öröksége sok esetben olyan kérdéseket vet fel, melyek mind a mai napig éreztetik hatásukat.